

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/76/2025
Identifikačné číslo spisu:	6122410985
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122410985.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti R Collectors s. r. o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, IČO: 50 094 297, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, IČO: 47 232 471, proti žalovanému Q. Z., narodenému XX. D. XXXX, P. F. E., A. XXX/XX, o zaplatenie 12 283,86 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7Csp/6/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. februára 2025 sp. zn. 11CoCsp/3/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) výrokom I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 31. júla 2024 č. k. 7Csp/6/2023-90 v jeho druhom a treťom výroku, výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd konanie v časti o zaplatenie 300 eur zastavil nebol odvolaním napadnutý, výrokom III. žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Súd prvej inštancie v druhom výroku žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia 12 193,86 eura, poplatky 90 eur, úrok 2 805,29 eura, úrok z omeškania 10,05 eura, úrok z omeškania 348,46 eura, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 12 193,86 eura od 04. augusta 2021 do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky 358,52 eur a trov konania zamietol a tretím výrokom žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že medzi právnym predchodcom žalobkyne - Poštovou bankou a. s., ako veriteľom a žalovaným bola 02. mája 2019 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej si účastníci zmluvy vymedzili vzájomný rozsah práv a povinností a na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanému úver v dojednanej výške 15 000 eur. Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať úver s úrokom dohodnutým spôsobom, čo medzi stranami nebolo sporné. Prvoinštančný súd

mal za preukázané, že medzi účastníkmi úverovej zmluvy bola dohodnutá možnosť veriteľa vyhlásiť dlžný zostatok za okamžité splatný pre omeškanie so splácaním. Banka listom z 18. januára 2021 oznamovala žalovanému vyhlásenie okamžitej splatnosti, s poukázaním na neuhradenie dlžných splátok napriek predchádzajúcej upomienke. Žalobkyňa v konaní predložila list z 21. decembra 2020 adresovaný žalovanému, ktorým mu jej právny predchodca oznamoval, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 869,12 eura a vyzval ho na okamžité zaplatenie dlžnej sumy v lehote 15 dní od doručenia výzvy a v prípade, že dlžnú sumu nezaplatí je oprávnený vyhlásiť úver za predčasne splatný a žiadať úhradu celej pohľadávky. Písomná výzva sa dostala do dispozičnej sféry dlžníka, teda žalovaného 28. decembra 2020. Konajúci súd dospel k záveru, že z predmetnej výzvy a ani z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 18. januára 2021 nevyplyva vo vzťahu ku ktorej nezaplatenej splátke malo dôjsť k zosplatneniu pohľadávky s tým, že uvedené skutočnosti žalobkyňa v žalobe ani skutkovo netvrdila.

1.2. Zdôraznil, že podľa § 37 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Vo vzťahu k určitosti právneho úkonu uviedol, že z predmetnej výzvy a ani z oznámenia o zosplatnení pohľadávky nevyplyva, pre ktorú splátku, kedy a v akej výške sa žalovaný dostal do omeškania; ustálil, že z predloženej výzvy a oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti zmienené skutočnosti nevyplyvajú, a preto takéto žalobkyňou uskutočnené právne úkony sú neurčité a nezrozumiteľné a v zmysle § 37 ods. 1 OZ absolútne neplatné. V tejto súvislosti uviedol, že predžalobná upomienka ako aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti musia pre svoju určitosť jasne definovať omeškanie splátky ako dôvodu pre mimoriadnu splatnosť úveru a pokiaľ táto podstatná náležitosť chýba, jedná sa o neurčité právne úkony v zmysle § 37 ods. 1 OZ. Prvoinštančný súd zároveň poukázal, že žalobkyňa v žalobe ani len skutkovo netvrdila, pre nezaplatenie ktorej splátky malo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a preto si v konaní nespĺnila svoju povinnosť skutkových tvrdení, keď rozhodné skutkové tvrdenia, ktoré majú vplyv na preukázanie uplatneného nároku, absentujú. Zosplatnenie úveru z uvedených dôvodov vyhodnotil za neplatné.

1.3. Súd prvej inštancie súčasne konštatoval, že neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky pôvodným veriteľom na žalobkyňu s tým, že zmluva o postúpení pohľadávok uzavretá medzi XXX. T., I. J. a žalobkyňou z 19. októbra 2023 je v časti postúpenia pohľadávky voči žalovanému v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), a teda v zmysle § 39 OZ neplatná. S poukazom na uvedené konajúci súd dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v konaní. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Nakoľko súd prvej inštancie zo spisového materiálu nezistil, žeby úspešnému žalovanému v súvislosti s týmto konaním nejaké trovy vznikli, ich náhradu mu nepriznal.

2. Odvolací súd podrobne preskúmal rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v zásade sa stotožnil s podstatnými skutkovými závermi, na ktorých súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti relevantné pre rozhodnutie o žalobe žalobkyne, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukázal aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa v odvolacom konaní sa obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Na doplnenie v reakcii na odvoláciu námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia ohľadom výzvy na zaplatenie omeškaných splátok s upozornením na zosplatnenie označené ako „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ z 21. decembra 2020 (č. 1. 22 súdneho spisu), ktorú súd prvej inštancie posúdil ako neplatný právny úkon z dôvodu neurčitosti, nakoľko v ňom absentovalo uvedenie splátky, s ktorou mal byť žalovaný viac ako tri mesiace v omeškaní - odvolací súd uviedol, že účelom právnej úpravy v zmysle § 53 ods. 9 OZ je zamedziť „zosplatňovaniu“ záväzkov spotrebiteľov zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorých plnenie je dojednané v splátkach, z dôvodu len krátko trvajúceho omeškania spotrebiteľa so zaplatením splátky (len pár eur) a súčasne dať spotrebiteľovi ešte

poslednú možnosť k splateniu dlžnej splátky predtým, ako dodávateľ využije svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. K uvedenému však musí byť nepochybne spotrebiteľ informovaný, pre nezaplatenie ktorej splátky mu hrozí uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 OZ. Podľa § 53 ods. 9 OZ v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy, „ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil veriteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva“. Uvedené ustanovenie považoval za potrebné vykladať v kontexte ustanovenia § 565 OZ, podľa ktorého, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pri nesplnení niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd mal za to, že výzva prezumovaná § 53 ods. 9 OZ je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a platnosť tohto úkonu. Je potrebné si uvedomiť, že sa nejedná iba o formálnu podmienku, ale sa jedná o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi reálne sa „dozvedieť“ o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a „spôsobe“ ako tento následok odvrátiť. Práve uvedenie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie „iba“ výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údajá nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť, resp. zakladá, dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné určiť, kedy si dodávateľ uplatní (resp. môže uplatniť) svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Navyše veriteľovi v spotrebiteľských sporoch vzniká právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru iba v prípade, ak je dlžník v omeškaní s niektorou splátkou aspoň 3 mesiace a súčasne bol dlžník-spotrebiteľ upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Táto 15-dňová lehota (na upozornenie a uplatnenie práva) musí uplynúť do splatnosti splátky, ktorá sa stane najskôr splatnou po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti splátky, ktorá zakladá právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru založené omeškaním s úhradou splátky (s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní aspoň tri mesiace) potom môže veriteľ uplatniť výlučne do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (v poradí prvej splátky, ktorá sa stala splatnou po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky zakladajúcej právo zosplatnenia), inak právo na zosplatnenie na základe splátky, ktorá zakladá právo na zosplatnenie, zaniká. Z uvedeného potom odvolací súd vyvodil, že aj z právneho úkonu veriteľa podľa § 565 OZ by malo byť zrejmé naplnenie podmienok podľa tohto ustanovenia a súčasne ustanovenia § 53 ods. 9 OZ. Len takýto výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom účelu ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ. V nadväznosti na uvedené odvolací súd zdôraznil, že procesný súd nie je povinný ex offio skúmať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ, keďže by mohlo dôjsť k dôvodom, na ktoré účastníci právneho vzťahu ani nepomysleli. V kontexte s takto formulovaným právnym názorom odvolací súd poukázal aj na relevantnú odbornú literatúru (Občiansky zákonník I. § 1 - 450 - Komentár od Števček M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol., z vydavateľstva C. H. Beck, Praha, 2015, strana 576 a nasl.), ktorá dospela k rovnakému právnemu záveru.

2.2. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia odvolaciemu súd vyplynulo, že zákon prísne stanovuje kritéria, za akých podmienok môže prísť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne; aj keď vymedzenie konkrétnej splátky, pre omeškanie dlžníka, s ktorou veriteľ zvažuje uplatnenia práva zosplatniť úver, v upozornení (výzve) na zosplatnenie dlhu neukladá zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 a § 565 OZ *expressis verbis*, ide o bezpodmienečnú náležitosť takejto výzvy. Zastával názor, že požiadavka na také vymedzenie vyplýva z účelu predmetného upozornenia (výzvy), ktorým je informovať spotrebiteľa o tom, s ktorou je v omeškaní a zároveň pre omeškanie s ktorou splátkou veriteľ zvažuje uplatnenia práva na predčasne zosplatniť úver/dlh. Žalobkyňa podaním z 21. decembra 2020 označeným ako: „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ oznámila žalovanému, že ku dňu 21. 12. 2020 je v omeškaní so splácaním

pohľadávky banky vo výške 869,12 eura. Týmto podaním banka vyzvala žalovaného na úhradu špecifikovanej pohľadávky v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Zároveň upozornila žalovaného, že v prípade, ak nedôjde k úhrade záväzku, banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky. Z konštrukcie predmetnej výzvy mal odvolací súd za zrejmé, že táto neobsahuje identifikáciu splátky, s ktorou je žalovaný spotrebiteľ v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Z uvedeného nie je vopred možné posúdiť, kedy si dodávateľ uplatní právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti (túto vyhlásil 18. januára 2021), a táto pôsobí vo vzťahu k spotrebiteľovi neurčito. Na tomto základe odvolací súd zhodnotil, že výzvu z 21. decembra 2020 nemožno považovať za kvalifikovanú výzvu v zmysle požiadaviek § 53 ods. 9 OZ.

2.3. Pre úplnosť odvolací súd doplnil, že z dôvodu neurčitosti výzvy, ktorá tento jednostranný právny úkon veriteľa robí neplatným, nemožno vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti úveru - označené ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“ z 18. januára 2021 považovať za platné a účinné. Vzhľadom na absenciu kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ odvolací súd uzavrel, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru, čo malo za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky a s tým spojený nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v spore.

2.4. V súvislosti s upriamovaním pozornosti žalobkyne na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/123/2022, odvolací súd primárne poukázal na to, že v predmetnom uznesení sa dovolací súd (iba okrajovo) vyjadril k otázke náležitosti mimoriadneho/predčasného zosplatnenia úveru v tom zmysle, či predmetný úkon má obsahovať vymedzenie/určenie splátky zakladajúcej právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako (esenciálnej) náležitosti tohto právneho úkonu, pričom dospel k záveru, že „...žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá...“. Z uvedeného vyvodil, že najvyšší súd sa vyjadril výlučne k otázke platnosti tohto právneho úkonu v kontexte ustanovenia § 39 OZ; navyše vyslovený záver sa týka výlučne posúdenia náležitosti právneho úkonu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (netýka sa výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ). Súd prvej inštancie pritom učinil prieskum právneho úkonu podľa § 37 OZ, ktorý považoval za neurčitý (výzva podľa § 53 ods. 9 OZ, príp. vyhlásenie mimoriadnej/predčasnnej splatnosti úveru). Preto aj v prípade akceptovania argumentácie žalobkyne, že vyhlásenie mimoriadnej/predčasnnej splatnosti úveru obligatórne nemusí obsahovať označenie splátky, ktorá založila právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, tak uvedené nič nemení na správnosti záveru súdu prvej inštancie o potrebe uvedenia konkrétnej splátky, s ktorou je dlžník v omeškaní vo výzve podľa § 53 ods. 9 OZ.

2.5. Pokiaľ žalobkyňa namietala v odvolaní opačné závery niektorých iných odvolacích súdov, odvolací súd uviedol, že rozhodnutia iných krajských súdov nie sú rozhodnutiami vyššej súdnej autority a nie sú pre súd tej istej inštancie v tomto smere záväzné. Zdôraznil, že pre určitosť právneho úkonu zosplatnenia úveru vôbec nepostačuje, ak údaj o tom, ktorá konkrétna splátka predčasnú (mimoriadnu) splatnosť vyvolala možno vyvodiť z ustanovenia § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ. Požiadavke určitosti zodpovedá konkrétnosť a jasnosť, a nie je úlohou spotrebiteľa (ani súdu) si tento podstatný údaj z niečoho alebo podľa niečoho vyvodzovať, či doslova po ňom pátrať.

2.6. Žalobkyňa mala súčasne výhrady k postupu súdu prvej inštancie, ktorý ak považoval presné označenie splátky pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru za nevyhnutné pre rozhodnutie, mal ju na vyjadrenie k tejto otázke vyzvať, lebo v opačnom prípade tento postup zakladá porušenie práva na spravodlivý súdny proces; odvolací súd k tomu poznamenal, že určitosť a zrozumiteľnosť právneho úkonu (ako právne relevantného prejavu vôle) je daná obsahom listiny, a teda musí byť poznateľná z jej textu. Súčasne je objektívnou kategóriou, a teda posudzovaný právny úkon, ako výsledok prejavu vôle účastníkov právneho vzťahu, ktorý je týmto úkonom založený, nemôže vzbudzovať dôvodné pochybnosti ani medzi účastníkmi právneho vzťahu, ani u osôb nezúčastnených na tomto vzťahu. S ohľadom na uvedené, a so zreteľom na to, že predmetná výzva podľa § 53 ods. 9 OZ je súčasťou súdneho spisu, nevzhliadol odvolací súd dôvod, pre ktorý by mala byť vyzvaná žalobkyňa na predloženie dôkazov, resp. doplnenie určitých skutkových tvrdení. Neurčitosť predmetných právnych úkonov je

objektívne zhodnotiteľná už zo samotných listín, pričom neurčitosť týchto právnych úkonov je objektívnou vadou, ktorú nemožno odstrániť (zhojiť) žiadnym (do)vysvetlením. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 386 ods. 1 CSP pri aplikácii § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy v odvolacom konaní nevznikli.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Nestotožnila sa so záverom odvolacieho súdu, že z dôvodu neurčitosti (výzvy - upozornenia) ako právneho úkonu, v dôsledku čoho je jednostranný právny úkon veriteľa neplatný, možno hovoriť o absencii kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ a teda, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru. Dovolateľka formulovala právnu otázku: „Či došlo k porušeniu ustanovenia § 37 ods. 1 a § 53 ods. 9 OZ, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone, absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo zároveň malo mať za následok určenie takého úkonu za neplatný, a teda rovnako neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru“.

3.1. Poukázala na rozdielnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o totožnej otázke; v rozhodnutí z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 poskytol odlišné posúdenie otázky určitosť výzvy - upozornenia, ktorá je predpokladom zosplatnenia úveru, keď konštatoval: „Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnu otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení; ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premĺčacej doby len právnym konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti“.

3.2. V kontexte citovaného rozhodnutia mala za to, že zo strany odvolacieho súdu došlo k odklonu pri právnej interpretácii a výkladu sporných zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko ten v napadnutom rozhodnutí uviedol, že „(...) Vzhľadom na absenciu kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ zastáva názor, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru (...)“. Správnosť vyššie uvedených interpretačných prístupov a právnych záverov najvyššej súdnej inštancie majú potvrdzovať aj rozhodnutia viacerých súdov nižšej inštancie, ktoré odvolací súd nepovažoval za relevantné. K neurčitosti obsahu (zosplatňujúcej) výzvy zopakovala, že uvedenie splátky pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky nie je obligatórnou náležitosťou, ktorú by stanovoval zákon. Žiadala rozsudok odvolacieho súdu v napadnutých častiach zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok

a tejto jeho mimoriadnej povahy zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, sp. zn. 2Cdo/132/2013, sp. zn. 3Cdo/18/2013, sp. zn. 4Cdo/280/2013). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (sp. zn. 1Cdo/6/2014, sp. zn. 3Cdo/209/2015).

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

10. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

14. Dovolateľka odklon odvolacieho súdu od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022 založila na argumente, že k porušeniu ustanovení § 37 ods. 1 a § 53 ods. 9 OZ nedochádza, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone, absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo nemá spôsobovať neplatnosť takého úkonu. Uvedenie splátky pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky nie je obligatórnou náležitosťou, ktorú by stanovoval zákon.

15. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o

situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

16. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí jediné relevantné rozhodnutie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke (nepublikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), ktoré z povahy veci nemôže predstavovať otázku vyriešenú, teda takú otázku, o ktorej existuje ustálená rozhodovacia prax, pretože sa nejedná o tzv. judikát publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ani o prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 459/2022). Z uvedených východísk možno rezumovať najmä to, že ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí jediné uznesenie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke vo veci sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30. januára 2024.

17. Uvedené platí o to viac, keď pre neprípustnosť dovolacích otázok v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022, na ktoré poukazovala dovolateľka, najvyšší súd meritórne nastolenú otázku ani neriešil. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 právny názor o nadbytočnosti konkretizácie omeškanej splátky vo výzve či oznámení o zosplatnení vyslovil len ako protiargument k nie pre vec rozhodujúcej argumentácii dovolateľov o špecifikácii omeškanej splátky ako podmienky platnosti zosplatnenia. Uvedené akcentoval Ústavný súd Slovenskej republiky nasledovne: „(...) len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť.“ (porovnaj sp. zn. III. ÚS 157/2025).

18. Vychádzajúc z dovolateľkou formulovanej právnej otázky, poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť, dovolací súd preto uzatvára, že v prípade dovolateľkou nastolenej otázky: „Či došlo k porušeniu ustanovenia § 37 ods. 1 a § 53 ods. 9 OZ, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone, abscentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo zároveň malo mať za následok určenie takého úkonu za neplatný, a teda rovnako neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru“, ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania dňa 25. marca 2025 nebola dovolacím súdom judikátorne vyriešená.

19. Dovolací súd v kontexte uvedeného upriamuje pozornosť na skutočnosť, že iný senát najvyššieho súdu (6C) vo svojom uznesení z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022, po rozbere relevantných právnych ustanovení, § 37 ods. 1 OZ, § 565 vety prvej OZ a § 53 ods. 9 OZ pri posudzovaní rovnako formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „(...) ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spôsobuje v drivej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety

druhej Občianskeho zákonníka o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“. Z týchto dôvodov senát najvyššieho súdu 6C argumenty dovolateľky na podporu jej tvrdenia o neexistencii žiadneho právneho podkladu pre vyžadovanie uvedenia konkretizácie splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu (v žiadosti o jednorazové splatenie, resp. v upozornení na hodlané využitie práva tejto predchádzajúcom) nepovažoval za udržateľné.

20. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania, dovolací súd konštatuje, že medzičasom Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí konanom 04. júna 2025 prijalo uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 ako judikát, publikovaný pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025, ktorého právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“.

21. So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd konštatuje, že pri riešení dovolateľkou nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo odvolacím súdom k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, resp. k odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktorým namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.